

Số: 05/2022/QĐST-VDS

Buôn Đơn, ngày 11 tháng 8 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BUÔN ĐƠN, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Phi Long

Thư ký phiên họp: Bà Đặng Thị Thanh Thủy - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Buôn Đơn.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Buôn Đơn tham gia phiên họp:
Ông Y Rin Niê KDăm – Kiểm sát viên.

Ngày 11 tháng 8 năm 2022, tại Hội trường Tòa án nhân dân huyện Buôn Đơn mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 06/2022/TLST-VDS ngày 05 tháng 7 năm 2022 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp số: 06/2022/QĐST-VDS ngày 28 tháng 7 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- ***Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*** Ông Tô Vĩnh N, sinh năm 1961.
Địa chỉ: Thôn 7, xã C, huyện B, tỉnh Đắk Lắk (có mặt).

- ***Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*** Bà Triệu Thị C, sinh năm 1966.
Địa chỉ: Thôn 7, xã C, huyện B, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

* Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, ông Tô Vĩnh N trình bày:

Bà Triệu Thị C là vợ ông Tô Vĩnh N, quá trình chung sống ông Tô Vĩnh N thấy bà Triệu Thị C có dấu bị bệnh tâm thần phân liệt nên ngày 19/6/2003 ông Tô Vĩnh N và gia đình đã đưa bà Triệu Thị C đến điều trị tại Trạm chuyên khoa tâm thần thuộc Sở y tế tỉnh Đắk Lắk. Đến ngày 24/7/2003 do hoàn cảnh khó khăn nên gia đình xin về điều trị ngoại trú tại nhà nhưng bệnh của bà Triệu Thị C vẫn không giảm. Bà Triệu Thị C thường xuyên bỏ nhà đi lang thang, chửi bới lung tung, hay nói nhảm, không có khả năng nhận thức và không làm được việc gì. Từ tháng 8 năm 2014 đến nay bà Triệu Thị C được hưởng trợ cấp xã hội. Vì vậy, ông Tô Vĩnh N yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Triệu Thị C mất năng lực hành vi dân sự.

* Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Buôn Đôn phát biểu ý kiến:

Về tố tụng: Quá trình giải quyết việc dân sự từ khi thụ lý đến khi mở phiên họp, Thẩm phán, Thư ký và đương sự đã thực hiện theo đúng trình tự quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung: Đề nghị căn cứ khoản Điều 27; các Điều 361, 369, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, Điều 53 Bộ luật dân sự.

Chấp nhận yêu cầu của ông Tô Vĩnh N. Tuyên bố bà Triệu Thị C, sinh năm 1966, nơi cư trú: Thôn 7, xã C, huyện B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự.

Ông Tô Vĩnh N là người đại diện theo pháp luật và người giám hộ đương nhiên của bà Triệu Thị C.

Về chi phí tố tụng: Căn cứ Điều 161, Điều 162 Bộ luật tố tụng dân sự ông Tô Vĩnh N phải chịu 3.940.000 đồng chi phí giám định. Ông Tô Vĩnh N đã nộp đủ.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 21 Nghị quyết 326/2016, ngày 30/12/2016/UBTVQH14 của Ủy ban thường vụ Quốc hội: Ông Tô Vĩnh N thuộc hộ nghèo nên được miễn toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật tố tụng và thẩm quyền giải quyết vụ án: Ông Tô Vĩnh N yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Triệu Thị C mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án xác định quan hệ pháp luật là: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, thẩm quyền yêu giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn, tỉnh Đắk Lắk.

[2] Về nội dung: Sau khi thụ lý việc dân sự, ngày 21/7/2022 Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn, tỉnh Đắk Lắk đã ra Quyết định số 01/2022/QĐ-TA đề nghị Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Triệu Thị C.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 169/KLGD ngày 22/7/2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận:

“Đương sự: Triệu Thị C, sinh năm 1966; Giới tính: Nữ. Nơi cư trú: Thôn 7, xã C, huyện B, tỉnh Đắk Lắk.

1.1. Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể đơn thuần (F20.6 – ICD10).

1.2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”.

Tại Điều 22 Bộ luật dân sự quy định:

“1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”.

Căn cứ kết quả giám định pháp y tâm thần nêu trên có đủ cơ sở khẳng định bà Triệu Thị C, sinh năm 1966 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: *“1. Trường hợp vợ là người mất năng lực hành vi dân sự thì chồng là người giám hộ; nếu chồng là người mất năng lực hành vi dân sự thì vợ là người giám hộ”.*

Vì vậy, ông Tô Vĩnh N là người đại diện theo pháp luật và người giám hộ đương nhiên của bà Triệu Thị C.

Xét đề nghị của Kiểm sát viên tại phiên họp là phù hợp với quy định của pháp luật nên cần chấp nhận.

[3] Về chi phí tố tụng: Căn cứ Điều 161, Điều 162 Bộ luật tố tụng dân sự, ông Tô Vĩnh N phải chịu 3.940.000 đồng chi phí giám định. Ông Tô Vĩnh N đã nộp đủ.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 21 Nghị quyết 326/2016, ngày 30/12/2016/UBTVQH14 của Ủy ban thường vụ Quốc hội: Ông Tô Vĩnh N thuộc hộ nghèo nên được miễn toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 143; Điều 144; Điều 161; Điều 162, khoản 1 Điều 149; Điều 367; Điều 369; Điều 370; Điều 371; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22; Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội:

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Tô Vĩnh N.

Tuyên bố bà Triệu Thị C, sinh năm 1966. Địa chỉ: Thôn 7, xã C, huyện B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự.

Ông Tô Vĩnh N là người đại diện theo pháp luật và người giám hộ đương nhiên của bà Triệu Thị C.

2. Về chi phí tố tụng: Ông Tô Vĩnh N phải chịu 3.940.000 đồng chi phí giám định. Ông Tô Vĩnh N đã nộp đủ.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Tô Vĩnh N được miễn toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm và được nhận lại 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) tiền tạm ứng lệ phí đã nộp tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Buôn Đôn, tỉnh Đắk Lắk theo Biên lai thu số 60AA/2021/0002719 ngày 05/7/2022.

4. Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự sơ thẩm trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định (ngày 11/8/2022). Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự sơ thẩm trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND huyện Buôn Đôn;
- Chi cục THADS huyện Buôn Đôn;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ.

(Đã ký)

Nguyễn Phi Long